

Pogrzeb po latach

#Lotnictwo wojskowe 14 października 2008

16 października w Berlinie odbędzie się uroczysty pogrzeb sierżanta Johna Bremnera, który zginął w styczniu 1944, po zestrzeleniu jego Halifaxa nad stolicą III Rzeszy. Szczątki lotnika odnalazł w 2006 jego kolega z załogi. Identyfikację potwierdzono dopiero w 2008.

Handley Page Halifax był - obok Avro Lancaster - podstawowym brytyjski, ciężkim bomb

Bremner był jednym z 8 członków załogi Halifaxa LW337, ze 102 eskadry bombowej. Samolot wystartował do swojego ostatniego lotu nad Berlin 20 stycznia 1944 z bazy RAF Pocklington, niedaleko Yorku, jako część ogromnej wyprawy bombowej RAF. W nalocie wzięło udział 495 Lancasterów, 264 Halifaxów i 10 Moskitów.

Zaraz po zrzuconiu bomb, ok. godz. 19.45, samolot został trafiony przez nocny myśliwiec Me-110. Pociski spowodowały zapalenie się prawego skrzydła i pilot rozkazał opuścić samolot. Zdołało to uczynić 4 lotników, później Halifax wszedł w niekontrolowany korkociąg, uniemożliwiając wydostanie się z płonącej maszyny pozostałym członkom załogi, w tym inżynierowi pokładowemu, 21-letniemu Johnowi Bremnerowi.

Uratowani skoczkowie zostali wzięci do niewoli. We wraku znaleziono szczątki dwóch Brytyjczyków, pochowanych ostatecznie na Cmentarzu Wojennym 1939-1945 w Berlinie: pilota, sierżanta Kennetha Stanbridge'a i operatora łączności, Erica Churcha. Kolejnych 2 żołnierzy, Bremnera i Charlesa Dupueisa, oddelegowanego z wojsk lotniczych Kanady, uznano za zaginionych.

Sprawa ta nie dawała jednak spokoju nawigatorowi, Regowi Wilsonowi, którego Bremner wypchnął w ostatniej chwili przez właz ewakuacyjny. W 2005 przyjechał do Niemiec i rozpoczął poszukiwania miejsca katastrofy, zbierając wszelkie możliwe informacje od okolicznej ludności (samolot spadł w lesie w rejonie Hirschgarten, a jego resztki pokryła z biegiem lat roślinność).

Ostatecznie udało mu się odnaleźć wrak maszyny. Razem z grupą znajomych rozpoczął przeszukiwanie miejsca wypadku i natrafił na ludzkie kości. Po dwuletnich badaniach DNA, potwierdzono, że są to doczesne szczątki sierżanta Johna Bremnera.

Zdecydowano, że zostaną one pochowane obok dwóch znalezionych lotników, na cmentarzu w Berlinie, z pełnym ceremoniałem wojskowym. W uroczystości wezmą udział przedstawiciele władz obu państw, jednak najważniejszymi osobami będą rodziny lotników oraz Reg Wilson i ówczesny strzelec pokładowy, John Bushell. Laurie

Underwood, kolejny żyjący członek załogi, nie może przybyć do Berlina, z uwagi na zły stan zdrowia. George Griffiths zmarł w 1998.

Sprawa wywołała żywe zainteresowanie RAF. Z drugiej jednak strony, europejskie wojska lotnicze nie przykładają zbyt dużej wagi do zaginionych w czasie wojny pilotów. Inaczej dzieje się w przypadku USA. Przy departamencie obrony działa biuro ds. żołnierzy wziętych do niewoli lub zaginionych, co wiąże się przede wszystkim z poszukiwaniem biorących udział w walkach w Korei i Wietnamie (zobacz: [Pogrzeb lotników po 56 latach](#)). Amerykanie opłacają z budżetu resortu działania śledcze, w czasie których penetrowane są - za zgodą miejscowych władz - domniemane miejsca spoczywania zwłok.

Handley Page Halifax był - obok Avro Lancaster - podstawowym brytyjski, ciężkim bombowcem II wojny światowej. Ogółem zbudowano ich 6176 egz., wykorzystywanych przez wojska lotnicze kilku państw, w tym Polskie Siły Powietrzne w Wielkiej Brytanii. W czasie nalotu na Berlin, w nocy z 20 na 21 stycznia 1944, Brytyjczycy stracili ogółem 22 Halifaxy i 13 Lancasterów / Zdjęcie: RAF

Bremner był jednym z 8 członków załogi Halifaxa LW337, ze 102 eskadry bombowej. Samolot wystartował do swojego ostatniego lotu nad Berlin 20 stycznia 1944 z bazy RAF Pocklington, niedaleko Yorku, jako część ogromnej wyprawy bombowej RAF. W nalocie wzięło udział 495 Lancasterów, 264 Halifaxów i 10 Moskitów.

Zaraz po zrzuceniu bomb, ok. godz. 19.45, samolot został trafiony przez nocny myśliwiec Me-110. Pociski spowodowały zapalenie się prawego skrzydła i pilot rozkazał opuścić samolot. Zdołało to uczynić 4 lotników, później Halifax wszedł w niekontrolowany korkociąg, uniemożliwiając wydostanie się z płonącej maszyny pozostałym członkom załogi, w tym inżynierowi pokładowemu, 21-letniemu Johnowi Bremnerowi.

Uratowani skoczkowie zostali wzięci do niewoli. We wraku znaleziono szczątki dwóch Brytyjczyków, pochowanych ostatecznie na Cmentarzu Wojennym 1939-1945 w Berlinie: pilota, sierżanta Kennetha Stanbridge'a i operatora łączności, Erica Churcha. Kolejnych 2 żołnierzy, Bremnera i Charlesa Dupueisa, oddelegowanego z wojsk lotniczych Kanady, uznano za zaginionych.

Sprawa ta nie dawała jednak spokoju nawigatorowi, Regowi Wilsonowi, którego Bremner wypchnął w ostatniej chwili przez właz ewakuacyjny. W 2005 przyjechał do Niemiec i rozpoczął poszukiwania miejsca katastrofy, zbierając wszelkie możliwe informacje od okolicznej ludności (samolot spadł w lesie w rejonie Hirschgarten, a jego resztki pokryła z biegiem lat roślinność).

Ostatecznie udało mu się odnaleźć wrak maszyny. Razem z grupą znajomych rozpoczął przeszukiwanie miejsca wypadku i natrafił na ludzkie kości. Po dwuletnich badaniach DNA, potwierdzono, że są to doczesne szczątki sierżanta Johna Bremnera.

Zdecydowano, że zostaną one pochowane obok dwóch znalezionych lotników, na cmentarzu w Berlinie, z pełnym ceremoniałem wojskowym. W uroczystości wezmą udział przedstawiciele władz obu państw, jednak najważniejszymi osobami będą rodziny lotników oraz Reg Wilson i ówczesny strzelec pokładowy, John Bushell. Laurie Underwood, kolejny żyjący członek załogi, nie może przybyć do Berlina, z uwagi na zły stan zdrowia. George Griffiths zmarł w 1998.

Sprawa wywołała żywe zainteresowanie RAF. Z drugiej jednak strony, europejskie wojska lotnicze nie przykładają zbyt dużej wagi do zaginionych w czasie wojny pilotów. Inaczej dzieje się w przypadku USA. Przy departamencie obrony działa biuro ds. żołnierzy wziętych do niewoli lub zaginionych, co wiąże się przede wszystkim z poszukiwaniem biorących udział w walkach w Korei i Wietnamie (zobacz: [Pogrzeb lotników po 56 latach](#)). Amerykanie opłacają z budżetu resortu działania śledcze, w czasie których penetrowane są - za zgodą miejscowych władz - domniemane miejsca spoczynka zwłok.

Powiązane wiadomości

[Pogrzeb po latach \(2008-10-14\)](#)

[Pogrzeb lotników po 56 latach \(2007-12-15\)](#)

© Wszelkie prawa zastrzeżone, 2007-2025 Altair Agencja Lotnicza Sp. z o. o